

БЪЛГАРСКИТЕ ИЗДАТЕЛСТВА В СИСТЕМАТА ISBN

н.с. Татяна Дерменджиева

Българското книгоиздаване е почти 90% частно дело и се подчинява на принципите на пазарната икономика. Затова е важно да сме наясно със ситуацията в българското книгоиздаване. За да си отговорим на въпроса колко и какви са издателствата у нас, може да си послужим с данните от Националната ISBN агенция.

Издателствата регистрирани в системата ISBN са 3733 (Сх. 1). Имаме данни за 109 издателства, които са спрели да издават. Остават 3624 издателства. От тях в София – 1698. 92 от софийските са спрели да издават или 1606 издателства в София са действащи. Като съотношение това е 44,3% в София и 55,7 в страната. 289 издателства са си променили имената, а 447 са със сменен код.

За по-голяма точност в Националната ISBN агенция направихме едно наблюдение за броя на издателствата заявили поне една книга за периода 1.01.2004 – 1.02.2005. Издателствата са 1233, като в София са 792. Ако говорим с проценти се вижда, че от съществуващите тогава 3291 издателства само 37,5% са заявили книги. От издателствата заявили книги от София са 64,2%, а от страната 35,8%.

Ако разгледаме ситуацията на регистрираните в системата ISBN издателствата от Велико Търново, книгоиздателски център с традиции, се вижда, че във Велико Търново има регистрирани 51 издателства; 2 са спрели да издават. За периода 1.01–1.11.2006г. Книги са заявили 20 издателства или 40,1% от съществуващите във Велико Търново издателства (Сх. 2).

Сх. 3. отразява активността на издателствата за определен малък период от време 1.10–15.11.2006 г. Изследвахме 359 издателства, заявили 1084 книги. Ситуацията е следната 6 издателства или 1,7% са заявили

над 20 книги; 17 или 4,7% от 10 до 20 книги; 39 издателства – 10,9% от 5 до 9 книги; 107 издателства – 29,8% от 2 до 4 книги; 190 издателства или 52,9% са заявили само 1 книга.

Изводите, които могат да се направят от посочените данни са:

1. Твърде много издателства за България – по 2069 човека се пада едно издателство.

2. В голямата си част са малки издателства – заявили за издаване само по едно заглавие 52,9%

3. За големи издателства можем за считаме само 23 издателства или 6,4% от съществуващите в системата ISBN. За средноголеми издателства 39 или 10,9%; За малки издателства 107 или 29,8%.

За книгите под печат. За периода 01-10 м. 2006 г. ситуацията е следната:

Вж Сх. 4. Книги, регистрирани в системата ISBN, за периода 1991–2006.

Основният извод е непрекъснатото нарастване на книгите под печат, а също издаваните книги. От 2003 г. книгите са над 8 000.

На Сх. 5 са представени книгите под печат от 1998 г. до 10. 2006 г. Като българска, преводна и учебна литература.

Таб. 1 показва това съотношение за 2006 г.

Картината на българското книгоиздаване се изяснява, като съпоставим данните за книгите под печат от българската и преводната литература в дялово съотношение на художествена литература, учебна и учебно помощна и останалите отрасли на знанието.

Цифрите показват, че за периода 01–10. 2006 г. българската художествена литература е – 1270 заглавия

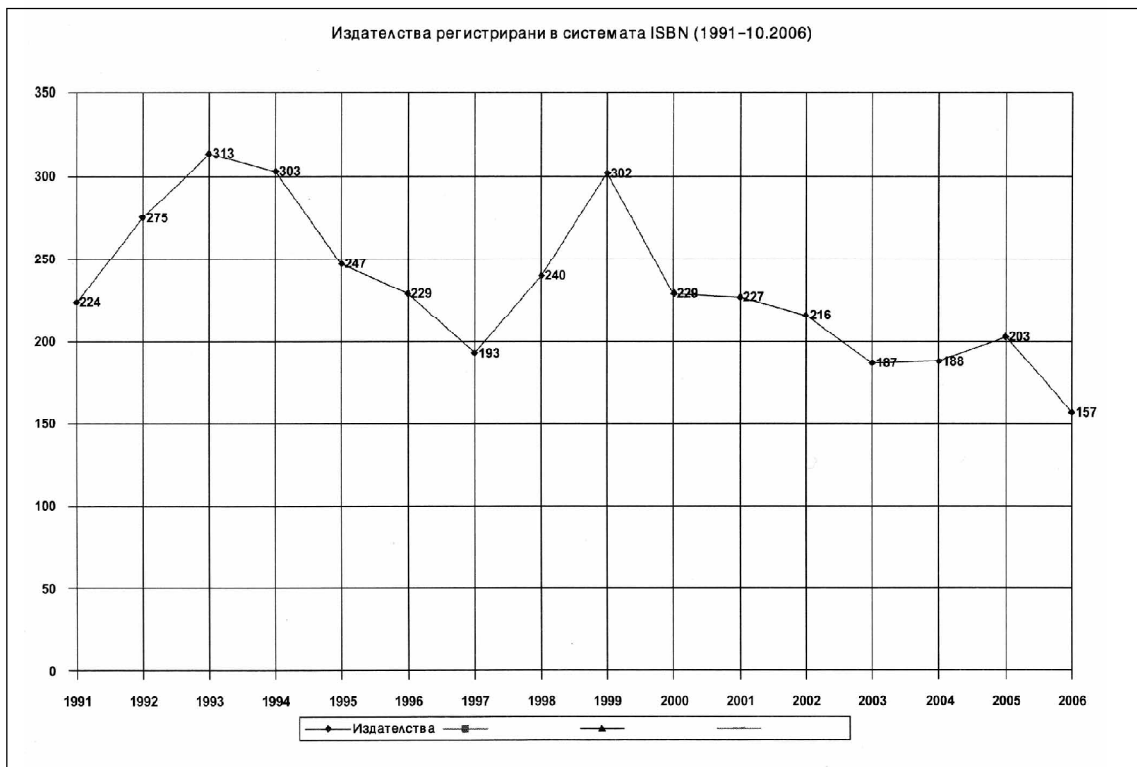

Схема 1.

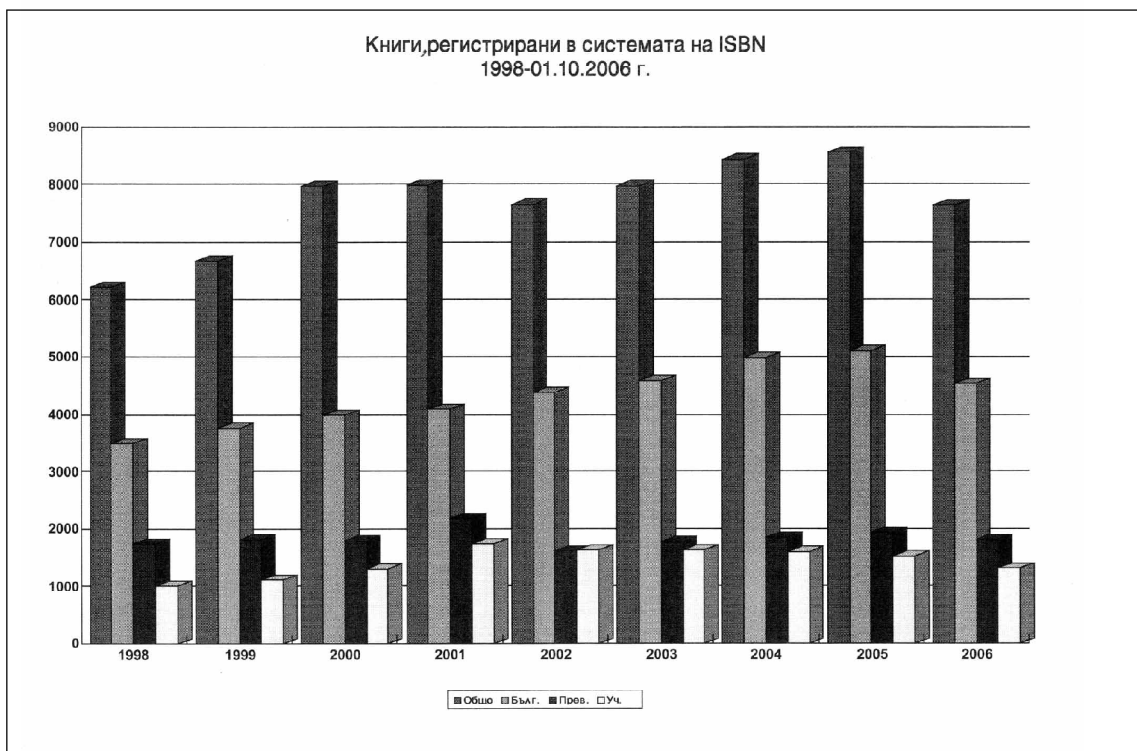

Схема 2.

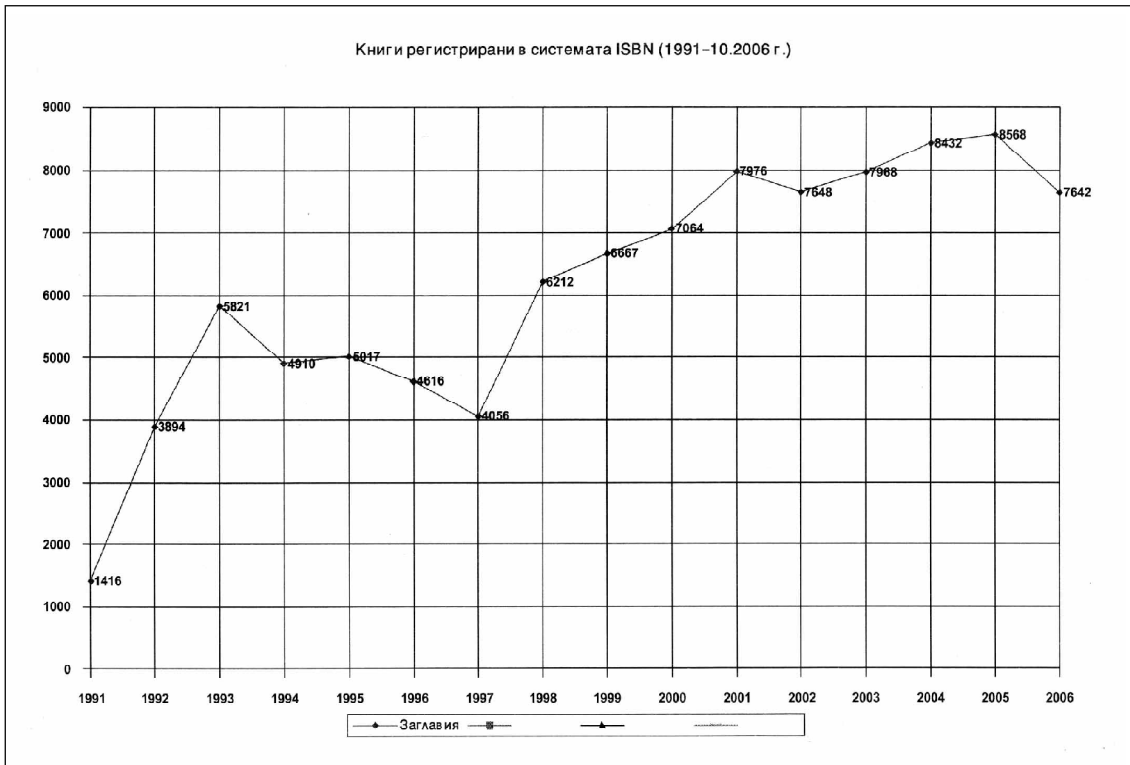
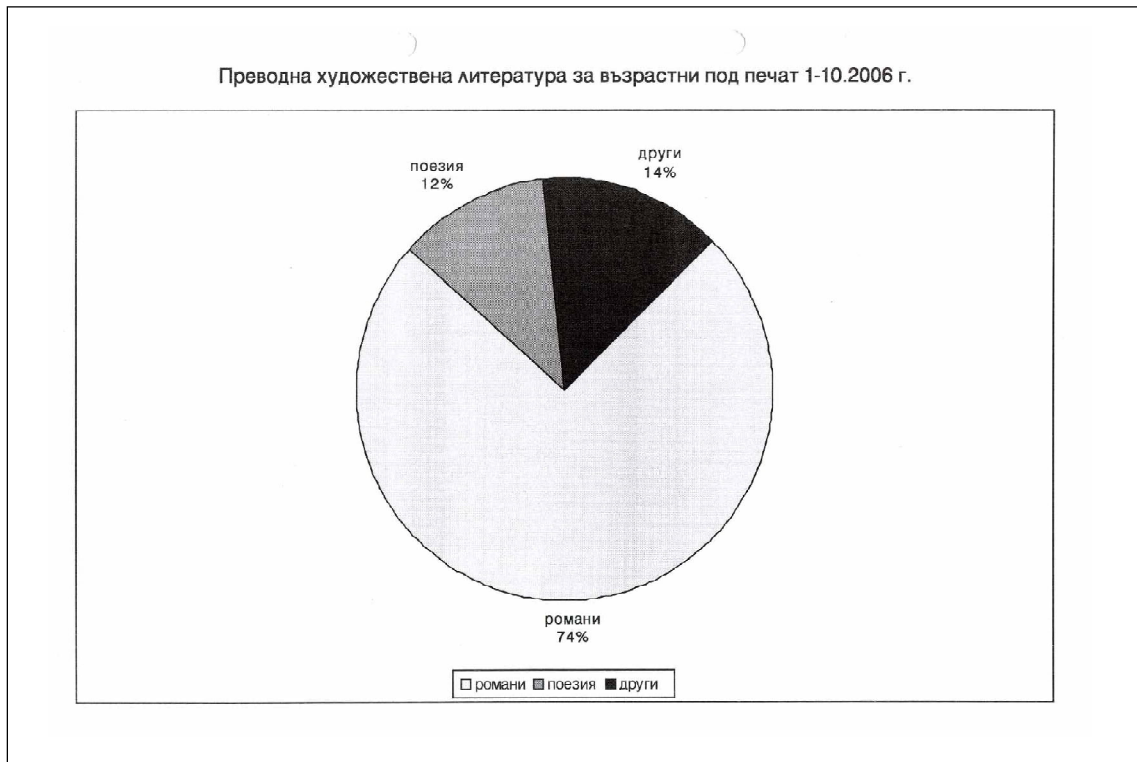
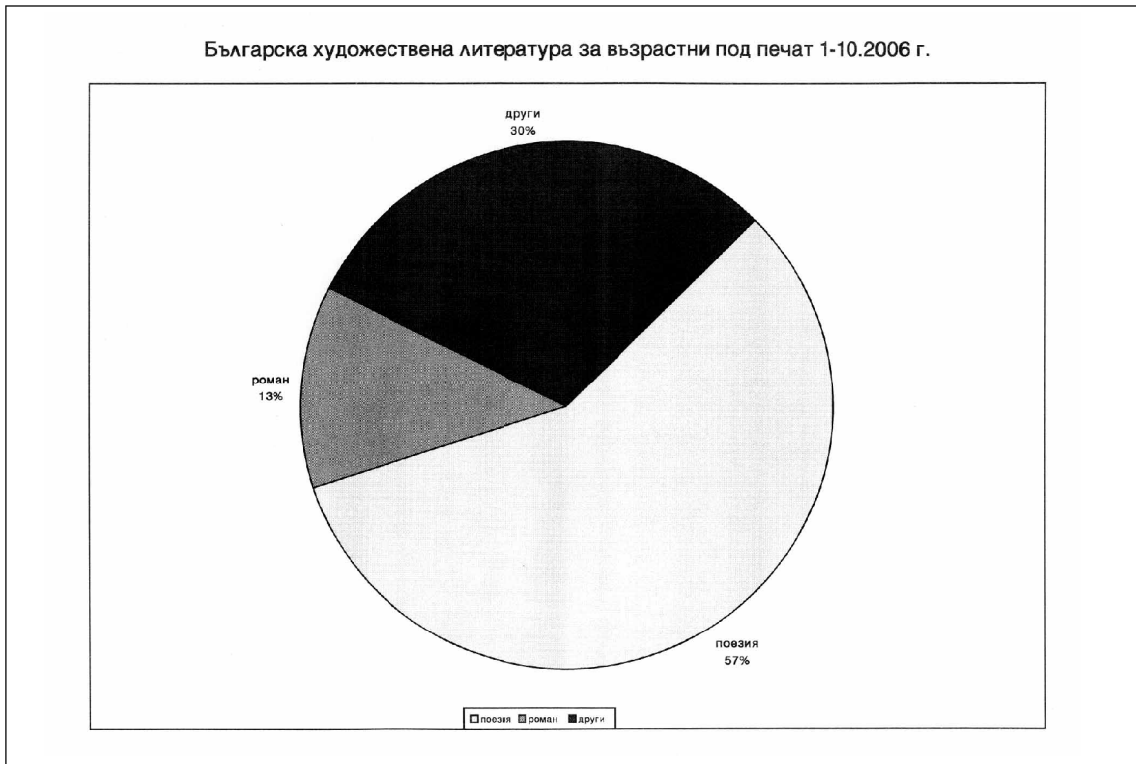

Схема 3.

Схема 4.

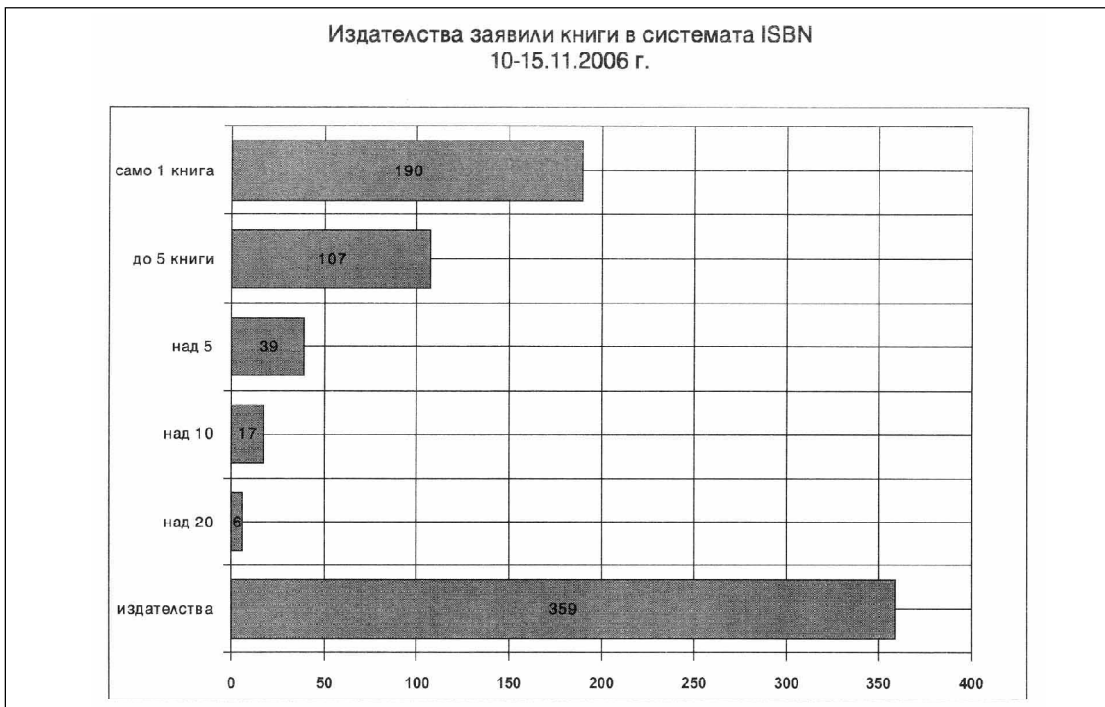

Схема 7.

Общо книги	българска литература	преводна литература	учебници	
01.2006	862	505	199	158
02	680	414	161	105
03	786	451	170	165
04	653	409	151	93
05	890	536	190	164
06	805	510	178	117
07	714	415	186	113
08	521	298	121	102
09	831	467	207	157
10	900	525	240	135
01-10	7642	4530	1803	1309
		59,3%	23,6%	17,1%

или 28%: Художествена литература за възрастни представена със 1111 заглавия – 24,5%. От тях 639 книги са поезия – 57,5%; 331 други видове белетристика или 29,8% и романи – 141 или 12,7%. Художествената литература за деца е 159 заглавия – 3,5% (Сх. 6).

На Сх. 7 е представена преводната литература под печат за същия период от 01–10. 2006 г. е: Художествена литература е 772 книги или 42,8%. От тях 616 художествена литература за възрастни разпределени както следва: роман – 458 книги – 74,3%; други видове белетристика – 86 книги или 14% и поезия 72 книги или 11,7%. Художествената литература за деца е 156 книги – 8,6%

Учебната и учебно-помощната литература е представена само с 8 заглавия или 0,9%. Книгите от другите отрасли на знанието са преобладаващи с 450 заглавия или 51,2%.

Преизданията на българска литература от заявените за издаване книги представляват 3,5%. А книгите с твърда подвързия – 3,4%.

Преизданията на преводната литература са 5,9%, а книгите с твърда подвързия – 7,4%.

Наред с традиционния хатриен носител на информация, ISBN получават и книгите на CD Rom и e-book.

Ежемесечно за своите книги под печат, ISBN получават от 300 до 360 издателства.

Показателен факт за развитието на българското книгоиздаване са и новорегистрираните в Националната ISBN агенция издателства. За периода 01–10. 2006 г. 157 фирми са регистрирани в системата ISBN и са получили ISBN за най-малко една книга.

Тази статистика на издателствата и книгите под печат е възможна благодарение на системата ISBN и е достатъчно показателна, за да се направи моментна снимка на българското книгоиздаване и определим мястото на ISBN – на за световната информационна система за книгата.

